

ปัจจัยงานจิตวิทยาและอื่น ๆ

การศึกษาเรื่องขนาดกรัวเรือนไทยนี้ ในหนังสือนี้ได้มีการพิจารณาดังลักษณะทางสังคม และเศรษฐกิจของผู้ที่ตกเป็นตัวอย่างในการศึกษาเป็นสำคัญ แต่โดยพบว่าปัจจัยที่นอกเหนือจาก ปัจจัยหลักทั้งสองก็มีความสัมพันธ์กับจำนวนสมาชิกในกรัวเรือนด้วย ทั้งนี้ในบทนี้จะได้พิจารณา ถึงลักษณะทางจิตวิทยา และลักษณะอื่น ๆ ที่น่าจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับ การกำหนดจำนวนสมาชิกใน กรัวเรือนได้แก่ระดับความรู้ เกี่ยวกับการป้องกันการปฏิสนธิของสตรีในกรัวเรือน ทักษะในการ ป้องกันการปฏิสนธิของสตรีในกรัวเรือน

ทักษะในการป้องกันการปฏิสนธิ

สตรีที่อยู่ในกรัวเรือนตัวอย่างนี้ ถึงแม้ว่าจะมีความรู้หรือไม่ก็ตาม สิ่งสำคัญขึ้นอยู่กับ ทักษะของสตรีนั้นว่าจะยอมรับหรือไม่ในวิธีการป้องกันการปฏิสนธิต่าง ๆ ที่มีความรู้ อยู่ เพราะ แม้ว่าสตรีที่อยู่ในกรัวเรือนจะมีความรู้โดยละเอียดในการป้องกันการปฏิสนธิ แต่มีความนึกที่ไม่พอใจ จะรับเอาวิธีการป้องกันการปฏิสนธิแบบต่าง ๆ มาใช้ก็ไม่ผลต่อจำนวนบุตรของสตรีนั้น แต่สตรี ที่อยู่ในกรัวเรือน ไม่เคยได้ยินเกี่ยวกับการป้องกันการปฏิสนธิ แต่เมื่อถามเกี่ยวกับทักษะในการ ป้องกันการปฏิสนธิ ก็เห็นด้วยกับการป้องกันการปฏิสนธิ กรัวเรือนที่มีสตรีที่ไม่ได้สังเกตเห็นด้วยกับวิธี การป้องกันการปฏิสนธิ ก็น่าจะมีขนาดที่เล็กกว่ากรัวเรือนที่สตรีในกรัวเรือนมีทักษะที่ไม่เห็นด้วย กับ การป้องกันการปฏิสนธิ

จากการศึกษารั้งนี้ พบว่ากรัวเรือนที่สตรีในกรัวเรือนมีทักษะที่เห็นด้วยกับวิธีการป้องกันการ ปฏิสนธิ มีขนาดโดยเฉลี่ยเท่ากับ ๖.๕ คน ในขณะที่กรัวเรือนที่สตรีมีทักษะที่ไม่เห็นด้วยกับการ ป้องกันการปฏิสนธิมีขนาดโดยเฉลี่ยเท่ากับ ๖.๗ คน และกรัวเรือนที่สตรีตัวอย่างกล่าวว่า แล้วแต่ กรณี ซึ่งหมายความว่าแล้วแต่ว่าวิธีการป้องกันการปฏิสนธิแต่ละวิธีนี้ควรจะให้ความสนใจหรือไม่

อย่างไร จะมีขนาดโดยเฉลี่ย ๒.๗ คน (ตารางที่ ๑๕) จะเห็นได้ว่าขนาดครัวเรือนระหว่าง ครัวเรือนที่สตรีมีทัศนคติเห็นด้วยกับการป้องกันการปฏิสนธิ และไม่เห็นด้วยนั้นมีขนาดไม่ต่างกันมากนัก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสตรีไทยในชนบท ถึงแม้ว่าส่วนใหญ่ต้องการที่จะมีบุตรจำนวนพอดี และเห็นด้วยกับวิธีการป้องกันการปฏิสนธิ แต่ก็ไม่สามารถที่จะนำเอาวิธีการป้องกันการปฏิสนธิวิธีใดวิธีหนึ่งมาใช้ได้ เนื่องจากมีบ้านอยู่ในเขตที่ห่างไกลจากสถานอนามัย หรือโรงพยาบาล หรือไม่เข้าใจในวิธีการป้องกันการปฏิสนธิ สตรีในชนบทบางคนเห็นว่าการมีบุตรจำนวนมากนั้นไม่ดี แต่เมื่อมีแล้วก็เลี้ยงกันไป ไม่พอใจจะใช้วิธีการป้องกันการปฏิสนธิวิธีใด แม้จะเห็นด้วยก็ตาม ดังนั้นครัวเรือนที่สตรีมีทัศนคติต่างกัน จึงมีขนาดที่แตกต่างกันไม่มากนัก

พิจารณาทางค่านครัวเรือนที่ไม่มีคู่สมรส และมีคู่สมรส ๑ คู่ ๒ คู่ และ ๓ คู่ขึ้นไป เกี่ยวกับทัศนคติในการป้องกันการปฏิสนธิ ไม่มีความแตกต่างที่ไม่เด่นชัดในขนาดของครัวเรือน โดยเฉลี่ย เพราะมีขนาด ๒.๓ คน ๒.๖ คน ๒.๕ คน และ ๒.๘ คน

ในครัวเรือนที่ไม่มีคู่สมรส สตรีที่มีทัศนคติในการป้องกันการปฏิสนธิเห็นด้วยมีขนาดครัวเรือนเท่ากับ ๒.๓ คน กลุ่มที่ไม่เห็นด้วยมีขนาดครัวเรือนเท่ากับ ๒.๓ คนเช่นกัน แสดงว่า ในครัวเรือนที่ไม่มีคู่สมรสไม่มีความแตกต่างระหว่างครัวเรือนที่สตรีเห็นด้วย และไม่เห็นด้วย ในครัวเรือนที่มีคู่สมรสหนึ่งคู่ ครัวเรือนที่สตรีมีทัศนคติเห็นด้วยมีขนาด ๒.๖ คน ครัวเรือนที่สตรีมีทัศนคติไม่เห็นด้วยมีขนาด ๒.๕ คน ซึ่งมีความแตกต่างเพียงเล็กน้อย ในครัวเรือนที่มีคู่สมรสสองคู่ ครัวเรือนที่สตรีเห็นด้วยมีขนาด ๒.๘ คน ครัวเรือนที่สตรีบอกว่าจะแต่งงานมีขนาด ๒.๕ คน และครัวเรือนที่สตรีไม่เห็นด้วยมีขนาด ๒.๐ คน จะเห็นได้ว่าครัวเรือนที่สตรีไม่เห็นด้วยมีขนาดเล็กกว่าครัวเรือนที่สตรีเห็นด้วยเพียงเล็กน้อย ในครัวเรือนที่มีคู่สมรสสามคู่ขึ้นไป ครัวเรือนที่สตรีเห็นด้วยมีขนาด ๓.๑ คน ครัวเรือนที่สตรีบอกว่าจะแต่งงานมีขนาด ๒.๖ คน และครัวเรือนที่สตรีไม่เห็นด้วยมีขนาด ๒.๘ คน ซึ่งเห็นได้ว่าครัวเรือนที่สตรีเห็นด้วยมีขนาดใหญ่กว่า

กรัวเรือนที่สตรีไม่เห็นด้วย และสตรีที่เห็นแล้วแต่กรณีเพียงเล็กน้อย ทั้งนี้จึงอาจสรุปได้ว่า
ทัศนคติในการป้องกันการปฏิสนธิของสตรีในกรัวเรือน ไม่มีผลต่อขนาดของกรัวเรือนในเขตชนบท

ตารางที่ ๑๕ จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่มีโฉนดที่ดินในครัวเรือน จำนวนตามจำนวน
 ทุสมรสที่อยู่ในครัวเรือน และสันตติในการป้องกันกาารปฏิสนธิของสตรีที่
 สมรสแล้วที่อยู่ในครัวเรือน

จำนวนทุสมรส	สันตติในการป้องกันกาารปฏิสนธิ				
	เห็นกาย	ไม่เห็นกาย	ไม่เห็นกาย	ไม่ทราบ ไม่ตอบ	ยกกรวม
ไม่มีทุสมรส	บ.๓ (๑๗๗)	บ.๓ (๑๕)	บ.๓ (๑๕๕)	บ.๔ (๕๗)	บ.๓ (๔๔๘)
หนึ่ง	บ.๖ (๓๘)	* (๑)	บ.๕ (๑๘)	๕.๐ (๖)	บ.๖ (๖๓)
สอง	บ.๘ (๒๕)	บ.๕ (๕)	บ.๐ (๓๐)	บ.๕ (๑๖)	บ.๕ (๘๐)
สามขึ้นไป	๗.๑ (๘๘๑)	บ.๖ (๘๘)	บ.๘ (๓๘๗)	บ.๗ (๑๗๐)	บ.๘ (๑๐๐๓)
ยกกรวม	บ.๕ (๖๘๖)	บ.๕ (๑๐)	บ.๕ (๕๕๐)	บ.๖ (๒๕๕)	บ.๗ (๑๕๕๐)

* ตัวอย่างในประเทศที่มีน้อยกว่า ๕ ราย

ในตารางที่ ๑๖ ได้ศึกษาถึงจำนวนสมาชิกในครัวเรือนโดยเฉลี่ย - จำแนกตามจำนวน บุตรที่มีชีวิต และทัศนคติในการป้องกันการผลิต เพื่อดูว่าจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่เต็มจะก่อให้เกิด ความแตกต่างไปจากจำนวนบุตรที่อยู่ในครัวเรือนหรือไม่ พบว่ามีความแตกต่างเพียงเล็กน้อย เท่านั้น นั่นคือครัวเรือนที่ไม่มีบุตรที่มีชีวิตอยู่ของหัวหน้าครัวเรือนอยู่เฉลี่ยมีขนาดโดยเฉลี่ยเท่ากับ ๕.๑ คน ครัวเรือนที่มีบุตร ๑ - ๔ คน ๕ - ๘ คน และตั้งแต่ ๙ คนขึ้นไป จะมีขนาดโดย เฉลี่ยเท่ากับ ๖.๑ คน ๗.๒ คน และ ๘.๑ คน นั่นคือเมื่อจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่ของหัวหน้า ครัวเรือนเพิ่มขึ้นครัวเรือนก็มีขนาดใหญ่ขึ้น การที่จำนวนโดยเฉลี่ยของขนาดครัวเรือนต่ำกว่า จำนวนบุตรก็อาจเป็นเพราะว่าบุตรของหัวหน้าครัวเรือนนั้นอาจจะไม่ได้อยู่ในครัวเรือนนั้น ออก ไปศึกษา หรือทำงานที่อื่นแล้วก็ได้ ในเรื่องทัศนคติในการป้องกันการผลิตพบว่า ครัวเรือน ที่สตรีเห็นด้วยกับการป้องกันการผลิตมีขนาดโดยเฉลี่ย ๖.๕ คน ครัวเรือนที่สตรีไม่เห็นด้วย มีขนาด ๖.๗ คน

ตารางที่ ๑๖ จำนวนสมาชิกในครัวเรือนโดยเฉลี่ยต่อหนึ่งครัวเรือน จำแนกตามจำนวน บุตรที่มีชีวิตอยู่ของหัวหน้าครัวเรือน และทัศนคติในการป้องกันกาปฏิบัติ

จำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่	ทัศนคติในการป้องกันกาปฏิบัติ				
	เห็นด้วย	แล้วแต่กรณี	ไม่เห็นด้วย	ไม่ทราบ ไม่ตอบ	ยอดรวม
๐	๕.๔ (๕๘)	* (๒)	๕.๖ (๓๔)	๕.๖ (๑๖)	๕.๑ (๕๖)
๑ - ๔	๖.๐ (๒๕๔)	๖.๔ (๓๐)	๖.๒ (๒๓๘)	๖.๕ (๒๓)	๖.๑ (๖๑๕)
๕ - ๘	๗.๖ (๒๕๗)	๖.๘ (๒๓)	๖.๘ (๑๗๑)	๗.๐ (๗๖)	๗.๒ (๕๑๓)
๙ คนขึ้นไป	๘.๕ (๑๐๑)	๖.๕ (๑๕)	๘.๑ (๑๐๗)	๗.๔ (๒๗)	๘.๑ (๒๕๐)
ไม่ทราบ ไม่ตอบ	* (๑)	-	-	๖.๒ (๑๑๕)	๖.๕ (๑๑๖)
ยอดรวม	๖.๕ (๖๘๑)	๖.๗ (๗๐)	๖.๗ (๕๕๐)	๖.๓ (๒๕๕)	๖.๓ (๑๕๕๐)

* ตัวอย่างในประเภทนี้ไม่น้อยกว่า ๕ ราย